



provincie **HOLLAND**  
**ZUID**

## Gedeputeerde Staten

Contact  
Afdeling Bestuur  
Bureau Bestuurlijke Zaken en  
Toezicht

Postadres Provinciehuis  
Postbus 90602  
2509 LP Den Haag  
T 070 - 441 66 11  
www.zuid-holland.nl

Datum  
Zie verzenddatum links onder  
Ons kenmerk  
PZH-2021-767040010  
DOS-2021-0000751  
Uw kenmerk

Bijlagen  
1

Aan de colleges van Burgemeester en Wethouders  
van de gemeenten in Zuid-Holland

Onderwerp

Voornemen vernieuwen bestuursovereenkomst  
interbestuurlijk toezicht (IBT)

Geacht college,

Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen rond het interbestuurlijk toezicht (IBT). We vragen uw medewerking bij de beleidsontwikkeling van het IBT. We hopen dit jaar nog een nieuwe bestuursovereenkomst voor het IBT aan te kunnen gaan met alle Zuid-Hollandse gemeenten.

### Waarom een nieuwe bestuursovereenkomst?

In 2013 ging de provincie met alle Zuid-Hollandse gemeenten bestuursovereenkomsten aan met afspraken over de invulling van het interbestuurlijk toezicht. Die overeenkomsten zijn niet meer actueel als gevolg van gewijzigde inzichten en wijzigingen in wet- en regelgeving. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar verwachting op 1 januari 2022, is een natuurlijk moment aangebroken om nieuwe geactualiseerde overeenkomsten aan te gaan.

### Het huidige IBT

Het IBT bestaat uit:

- *Specifiek toezicht* (Financieel toezicht en toezicht op de waterschappen)
- *Generiek toezicht* (Omgevingsrecht, ruimtelijke ordening, monumentenzorg, archief- en informatiebeheer en huisvesting vergunninghouders)

De opgave voor het generieke toezicht is vastgelegd in de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT) die in 2012 van kracht werd en sindsdien door o.a. provincies wordt uitgevoerd. In 2013 ging de provincie met alle Zuid-Hollandse gemeenten bestuursovereenkomsten aan met afspraken over de invulling van het generieke interbestuurlijk toezicht. Het doel van de afspraken was de toezichtlast voor gemeenten te beperken, doordat de informatie die de provincie van de colleges van B&W krijgt dezelfde is als die naar de gemeenteraden wordt gestuurd. Beoogd werd met de IBT-informatie de controlerende positie van de raden versterken. Uitgangspunt was om het IBT sober, risicogericht en proportioneel in te richten. De afspraken uit de

Bezoekadres  
Zuid-Hollandplein 1  
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen  
90, 385 en 386 stoppen  
dichtbij het  
provinciehuis. Vanaf  
station Den Haag CS is  
het tien minuten lopen.  
De parkeerruimte voor  
auto's is beperkt.



bestuursovereenkomst zijn nog steeds van kracht. Hieronder volgt een beknopte samenvatting van de afspraken:

- Gemeenten rapporteren jaarlijks in de jaarrekening de taakbehoefte per toezichtdomein. Zij vermelden daarbij geconstateerde tekortkomingen in de naleving van wet- en regelgeving en de daarop getroffen maatregelen.
- De provincie geeft het IBT op een sobere, proportionele en risicogerichte manier vorm.
- De provincie draagt er zorg voor dat de informatie uit de jaarrekening wordt opgenomen in het provinciale totaalbeeld voor alle Zuid-Hollandse gemeenten.
- Als de verstrekte informatie daartoe aanleiding geeft, zal de provincie interveniëren op basis van de Wet RGT en aanvullende beleidskaders.

Bij invoering van dit stelsel was de insteek IBT niet structureel (jaarlijks) toe te passen op alle medebewindstaken van gemeenten, maar alleen op een aantal risicovolle domeinen. Op dit moment houdt de provincie regulier toezicht op de volgende domeinen:

- Financiën
- Ruimtelijke ordening
- Omgevingsrecht
- Monumentenzorg
- Archief- en Informatiebeheer
- Huisvesting vergunninghouders

De volledige tekst van de bestuursovereenkomsten vindt u via de volgende link:

<https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/interbestuurlijk/>

### Evaluaties

Elke provincie gaf een eigen invulling aan interbestuurlijk toezichthouden. Zuid-Holland deed dat door met alle gemeenten in 2013 een bestuursovereenkomst af te sluiten. Op basis van de afspraken in de overeenkomst wordt het IBT nu uitgevoerd. Hoewel dat destijds een prima insteek was, is het beeld nu dat deze insteek (te) weinig toegevoegde waarde levert aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. Ook is er sprake van een aantal ontwikkelingen zoals:

- De landelijke evaluatie van het interbestuurlijk toezicht (bij alle 12 provincies), welke heeft geresulteerd in de landelijke Agenda Toekomst van het Toezicht.
- De werkwijze bij sommige provincies die pro-actiever is dan de onze.
- Ideeën bij gemeenten hoe het beter kan.
- Wetswijzigingen, waaronder de Omgevingswet en de Wet Digitale Toegankelijkheid.

Met de Agenda Toekomst van het Toezicht (ATT) geven gemeenten, provincies en Rijk gezamenlijk invulling aan de in 2018 in de '[Programmastart Interbestuurlijk Programma](#)' gemaakte afspraak om te "werken aan vernieuwing van het interbestuurlijk toezicht, zodat het toezicht zo effectief mogelijk is en passend is bij een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven." In de ATT is als gezamenlijk doel geformuleerd:

*"Interbestuurlijk toezicht is er omdat de overheid haar taken blijvend goed wil uitvoeren en dat inwoners en bedrijven erop kunnen vertrouwen dat dit beschermd en geborgd is".*

In de Agenda zijn vijf actielijnen benoemd waarlangs het interbestuurlijk toezicht de komende jaren zal worden doorontwikkeld:

1. Versterken verbinden horizontale controle en verticaal toezicht,
2. Beter voeren dialoog,
3. Beter leren via toezicht,
4. Uniformeren uitvoering toezicht en
5. Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's.

Bovenstaande ontwikkelingen waren aanleiding om het IBT in Zuid-Holland te evalueren. Een samenvatting van de evaluatie vindt u in de bijlage bij deze brief.

Op basis van zowel de landelijke evaluatie als de evaluatie die binnen de provincie Zuid-Holland heeft plaatsgevonden, zijn wij van oordeel dat het IBT een grotere bijdrage kan leveren aan een goed openbaar bestuur. Met het vernieuwen van het IBT overwegen we hier invulling aan geven door:

- Versterken van de horizontale controle door de raad door actuele data beschikbaar te stellen en de raden zo nodig per brief en/of mondeling te informeren over specifieke aandachtspunten, oftewel maatwerk.
- Een preventieve focus, waardoor interventies achteraf kunnen worden voorkomen.
- Goede uitvoering medebewindstaken door gemeenten bevorderen door kennisdeling op basis van goede voorbeelden.
- Beperken van de toezichtlast voor gemeenten en provincie door zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande data en het toezicht risicogericht en proportioneel uit te voeren.
- Waar nodig specifiek onderzoek (thematisch en/of per gemeente).
- Meer transparantie en uniformiteit, bijvoorbeeld door het consequent toepassen van de interventieladder voor elk toezichtdomein.

### **Proces**

Het bereiken van deze doelen is alleen mogelijk als er breed draagvlak voor is. Vooral u, als Zuid-Hollandse gemeente, moet belang hebben bij een goed functionerend IBT. Alleen dan kan het IBT daadwerkelijk bijdragen aan het verbeteren / door-ontwikkelen van het openbaar bestuur. Daarom willen wij samen met de Zuid-Hollandse gemeenten werken aan de beleidsontwikkeling. Denk daarbij aan het (her)benoemen van IBT-domeinen en het ontwikkelen van nieuwe indicatoren. Ook vragen we u mee te denken over gewenste (actuele) data ter ondersteuning van de horizontale verantwoording aan en de controle door de raad.

Om deze samenwerking te bevorderen organiseren wij een aantal bijeenkomsten. Wij hopen van harte dat ook uw gemeenten aan deze bijeenkomsten zal deelnemen.

Onderstaande tabel geeft op hoofdlijnen de planning weer. We streven ernaar om met u, in het najaar van 2021, een nieuwe bestuursovereenkomsten IBT aan te kunnen gaan.

Wanneer?	Wat gaan we doen?
Januari - maart	Samen verkennen van wensen en mogelijkheden
April – juni	Beleidsvoorstellen en concept bestuursovereenkomst
Juli – september	Bestuurlijke afstemming gemeenten en provincie
Oktober – november	Besluitvorming en aangaan bestuursovereenkomsten
2022 e.v.	Ontwikkelen data, indicatoren, themaonderzoek, etc.

### Aanbod

Van harte nodigen wij uw gemeente uit om met ons mee te denken. Dit kan tijdens de ambtelijke bijeenkomsten die wij organiseren. Rond de zomer organiseren we ook een bestuurlijke bijeenkomst waarin wij graag met u in gesprek gaan over de beleidsuitgangspunten voor het toekomstige toezicht.

Daarnaast zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven op deze brief. Uw vragen en ideeën kunt u naast de genoemde bijeenkomsten ook op andere manieren aan ons kenbaar maken. Dat kan door IBT-coördinator contact te laten opnemen met de IBT-coördinator bij de provincie, of u neemt contact op met ons Klantcontactcentrum via de contactgegevens bovenaan deze brief. Uiteraard kunt u ook schriftelijk reageren op deze brief.

### Verzoek

Wij gaan ervan uit dat ook uw gemeente toegevoegde waarde ziet in een nieuwe bestuursovereenkomst IBT die gebaseerd is op de in deze brief geformuleerde uitgangspunten. Wij hopen dat het uw intentie is om de nieuwe overeenkomst komend najaar met ons aan te gaan. Mocht dat niet het geval zijn, dan verzoeken wij u dringend om dit gemotiveerd aan ons kenbaar te maken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,  
secretaris, voorzitter,



drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.